

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Békebontás?

A hazai keresztény szocializmus megerősödésének mindenki csak örülhetett akkor, midőn elhatározták, hogy nemcsak társadalmilag, hanem politikailag is szervezkedni fognak. Minálunk a szociáldemokrata párt a kevésbé komoly és művelt munkás elemek politikai szervezete. Legalább eljárásuk, mellyel a nem munkás elemeket a párt köréből kitessekelik, azt mutatja, hogy akciójukban csakis a forradalomra mindenkor kész elemekre számítanak. Nehogy ez a helytelenül kitervelt mozgalom a komoly munkásokat is magával ragadja, föltétlenül szükség volt ezeket külön párttá tömöríteni. A szociáldemokrácia, hála Istennek, nem tűri meg a pártban a vallásához hiven ragaszkodó elvtársat, s ezáltal lehetővé teszi nekünk azt, hogy minden értelmes gondolkozású munkást, aki Istenben hiszen, szervezzünk és tömörítsünk a Bokányiak ellen egy erős pártba. A szociáldemokrácia még mindig nem restelli hirdetni, hogy a munkások helyzetén csak egy hatalmas forradalom vérfürdőinek árán lehet segíteni. Ámde, akik a nagyipar természetével tisztában

vannak, nagyon jól tudják, hogy a munkásosztály megmentésének leghíványabb eszköze az értékpusztítás. Éppen azért azon munkásokat, akik nem ölni, gyilkolni és rabolni akarnak, — hanem akik a munkásosztály sorsán igazán akarnak segíteni békés reformatorius uton, — mindaddig buzdítottuk, míg végre létrejött a keresztényszocialista párt.

Nyilvánvaló, hogy e pártnak a maga híveit csaknem kizárólag azon néposztályokból kell szerveznie, amelyek a szociáldemokráciával minden tekintetben haragra vannak utalva.

Ily elemek csakis a városi és vidéki gyári munkások, az iparosok és azon osztályok, melyeknek földbirtokaik nincsenek. A mi opeccialis viszonyaink között ez nagyon hosszú ideig nem is lehet másként. Bármily jól esnék tehát Csitáryéknak a néppárti, már kész kerületeket meghódítani — ezt nem tehetik mindaddig, míg a néppárt összes feladatait magukra nem vállalhatják.

A néppárt feladata a hazai liberális és atheista politikai elemekkel szemben megvédeni a keresztény Magyarország eszméjét, az egyház jogait és visszatarítani a törvényhozást minden túlzástól,

küzdve a kereszténység közös érdekeiért. A néppárt, mint általában ismeretes, e feladatát becsületesen teljesítette is.

Ha tehát mégis azt halljuk, hogy a keresztényszocialista párt a néppárt ellen foglal állást, ezt már eleve jó lesz lehetlenné tenni. A néppárt a keresztényszocializmus összes munkáit elvégezte eddig, de a keresztényszocializmus a néppárt feladataival meg nem birkózik csak talán évtizedek múlva. Az ő feladatuk a munkás keresztény nép elvonása a szociáldemokrácia színpolyozó uralma alól.

Amily örömmel láttuk Hallernek és Huszárnak bátor harcait a Bokányiakkal szemben, éppoly fájdalommal látjuk őket felvonulni a néppárt ellen.

De micsoda célja is volna egy ilyen akciónak?

Hiszen a néppárti kerületek száma még mindig nagyon kevés ahhoz a nagy munkához, melyet a parlamentben és azon kívül a katolicizmus érdekében végezni kell! Ha még ezeket a kerületeket kevesbitjük, ronthatunk csak, de nem építhetünk semmit sem. Az erők szétforgácsolódnak s ellenségeink hahotája megöl bennüket.

"TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

A jó ismerős.

Írta: Tóth Béla.

Szokása a szegény embernek, hogy leplezgeti, titkolja a nyomorúságot. Röstelli, hogy bár reggeltől estig nehéz munkában izzad, még sem bír annyit keresni, amennyire neki s családjának szüksége volna. Kiváltságos a végrehajtó látogatásától fél. Nem azért, mintha az a néhány roskadozó butor darabot sajnálná, ami helyett olcsó pénzért másikat vehetne, hanem mert meglátnák a szomszédok, meg az ismerősök, hogy foglalni volt nála.

Csak ha már egyáltalán nem talál módot, hogy a végrehajtást megakadályozza, akkor nyugszik bele. De még így is azon van, hogy minél kevesebben tudjanak róla. El akarta hitetni a szomszédjával, hogy csak látogatás volt nála az a két vagy három ur, aki délután abból a gumikerekű fiákerből kiszállott. Az meg szívesen elhiszi, mert érdekében áll, hogy majd neki is elhigyjék, ha majd mondja.

Mert ismerik már jól azon a vidéken a végrehajtókat. Majdnem minden nap akad dolga valamelyiknek közöttük, hát hogyne is ismernék. Most is éppen erre tart egyiknek a fo-

gats. Ott azelőtt a nagy bérház előtt áll meg, ahol a legtöbb szegény ember lakik. Szinte már tudják a lovak is, hogy nem kell tovább menniök, mert ahogy a sarkon befordulnak, egyszerre megállítják a lépteiket s csak várják, hogy melyik kapu előtt rántja meg a kocsis a gyepiét, ott aztán megállanak.

A végrehajtó, a becsüs, meg egy ügyvéd-ségd száll ki belőle. A bázmaster lakása felé tartanak, ott aztán a becsüs beszél az ajtón:

— Ebben a házban lakik Kovács Gáspár gyári munkás?

Rikácsoló kellemetlen női hang felel reá belülről: Ebben, a harmadik emeleten az a sarok ajtó az övék.

A hatóság emberei tudomásul veszik a választ s mennek egyenesen a lépcső felé, mely a harmadik emeletre vezet. Nem szólak egyetlen szót sem, míg fel nem érnek egészen, mert a végrehajtó kövér ember, aztán nehezebbre esik lépcsőjárás közben a beszéd. Csak mikor már fölértek s a végrehajtó megáll hogy kissé pihenjen, szólal meg félénken a becsüs, hogy gazdája szótlanságát kifejezést adjon.

— Nem értem, hogy az alperesek mind a harmadik meg a negyedik emeleten laknak.

A végrehajtó még nem tud felelni, mert nagyon elfáradt, de a tekintetéből látszik, hogy

egyedül vele, vagyis, hogy hát ő sem érti, hogy a szegény emberek miért húzódnak mind annyira föl az ég felé? És tökéletesen igaza is van a becsüsnek. Ugy sem fizetik meg ezek a szegény ördögök az árendát a parányi kis padlásszobáért sem, hát miért nem vesznek lakást (daleat a földszinten, akkor legalább könnyebb lenne a végrehajtó urnak látogatást tenni náluk.

— Hogy is hívják azt az embert aki elücsügöcsög? — kérdezte azután a végrehajtó, hogy megpihent.

— Kovács Gáspár gyári munkás ideát a gépgyárban.

— Na itt se sok dolgunk lesz — válaszolt a hatóság leggyűlöltebb közege, akinek már sok évi tapasztalatai voltak e tekintetben. Szinte tudja, hogy kár a költségeikért, mert nem lehet ezen venni egy árva fillért sem.

— Ennél még nem jártunk soha — jegyezte a becsüs, — hátha lesz valamije. Elindultak a sarok ajtó felé, amelyet a házmaster megjelölt s a becsüs ahogy benyitott a szűk sötét kis konyhába, egy sovány, őszes haju asszony jött eléjük.

— Kovács Gáspár urat keressük — kezdte a szót a végrehajtó s fűrkészőleg tekintett körül az egyszerűen butorozott konyhában.

— Én volnék az kérem alássan — felelt

Legjobban ajánlható az uri közönségnek ruhabszerzésre

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Rákóczi ut
 (Uri casino épület)
 Telefon 520.

ANGOL DIVAT FÉRFISZABÓ-CÉG

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi-öltönyöket s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női costumöket valódi angol SZÖVETEK nagy választékban

Szapáry Pálnak nem szükséges ezt külön magyarázgatni. Ő jól fogja tudni, hogy Magyarországon a katolikus sajtó ma hatalom; üldözött, félt, és gyűlött hatalom, de — hatalom. És ez a sajtó nem fog többé az erők megosztásához segédkezet nyújtani és a keresztény szocializmus képviselőinek békebontását fogja tudni kellő energiával mindenkor ellensúlyozni.

Gondoljunk vissza a »Magyar Állam« szomorú sorsára, mely lapot éppen a maga izolált álláspontja tett semmivé. Tusakodott a megismert igazság ellen és tönkre kellett jutnia, mert a katolikus sajtó egyhangulag ellene foglalt állást. Lehetetlen, hogy Csitáryék ilyesféle szomorú dicsőségből kérjenek, ilyenre pályázzanak.

Hogy harcaik nehezek lesznek, azt beismerjük, de hogy lesz könnyebb? Harcolni két ellenfél ellen, vagy csak egy ellenében?

Mikor még az összes megvalósítandó katolikus társadalmi és politikai eszmék érdekében egyedül a »Magyar Állam« hasábjain lehetett harcolni, csekélységgem volt az, aki a keresztény szocializmus érdekében ott szót emeltem, programféléit is adván, melynek csaknem minden pontját örömmel láttam viszont Csitáryék programjában. Nem akarunk ezzel magunknak vindikálni semmit. Elvégre is: »Haszontalan szolgák vagyunk, — ami kötelességünk volt, azt cselekedtük.«

Mindazonáltal, ha azt kellene látnunk, hogy bármely részről békebontó munka folyik és ellenségeink öröme néppárti jelöltek ellen ker. szocialista jelölt venné fel a harcot, — az ellen a »munka« el-

reá egy ötven év körüli férfi, akinek fejlett testalkata legott elárulta, hogy nem téltenségben élte át java fértikorát.

— Egy kis végrehajtás van elrendelve ön ellen: fizesse ki, csekély az egész.

— Ki is fizetném én könyörgöm alásan, de hát ha most nincs munkám, hát miből fizessek. Nem tagadtam en el soha, hogy nem tartozom vele, de mikor a gyárból már négy hete elbocsátottak, hát honnan vegyek pénzt.

— Hát akkor kénytelen leszek felíratni amije van, mert a törvény úgy parancsolja. Azt is a gazdagoknak csinálták, lakad ki a szegény ember, mikor látja, hogy veszélyben van miadene, amit egész életén át szerzett a feleségével együtt.

— Sajnálom, de nem tehetek másként — felel a végrehajtó s indul a szoba ajtó felé.

Ott az asszony hirtelen elébe ugrik s összetett kezéivel halk hangon rimánkodva kért: Az istenért be ne menjen a tekintetes ur, itt van a nagyobbik leányomnak a vőlegénye, aztán még laképűel hagyná a szegényt, ha megtudná, hogy milyen nagy nálunk a nyomorúság.

A végrehajtót szinte meghatotta a leánya boldogságáért aggódó édes anya könyörgése s igyekezett őt felvilágosítani. Azt nem tehetem jó asszony, mert látanom kell, hogy mit írok fel, másképp nem bírom megírni a jegyzőkönyvem.

Egy pillanatig csend lett, de az asszony úgy állt ott az ajtóban, mint aki eltökélte, hogy csak az ő holttestén keresztül léphet oda be élő ember. Aztán újra hozzáfogott a rimánkodáshoz.

— Jómódu, vagyonos fiatal ember a leányom vőlegénye, de ha meglátja, hogy mindenünket felírják, hát még azt hiszi, hogy minket is neki kell majd eltartania, ha elveszi a Zsólikát.

len már most állást kellene foglalnunk és figyelmeztetnünk kellene a katolikus sajtót, hogy ilyen fészkelődésekről egyszerűen ne vegyen tudomást, ha csak azért nem, hogy azokat, mint aknamunkákat — megbélyegezze.

Hinni akarjuk azonban, hogy efféle energikus lépésekre nem leend szükség sehol és soha.

Az egész nemzet alkotmánya veszedelemben forog. Oly magyarázatok látnak napvilágot, melyek érvényesülése esetében mindenünk veszendőbe megy, amit 67 óta megalkottunk. A katolicizmus ellen a harcias elemek irtó háborút hirdetnek, minden téren előtérbe lépnek Krisztusnak, a mi Istenünknek nyílt ellenségei.

Aki tehát a páholy vakolásától várja az üdvöt, az csak bontsa meg a békét közöttünk. De akiben van keresztény hit és hazaszeretet, az nem tolja előtérbe magát, hanem velünk együtt harcol tovább — Krisztus ügyéért! Csak velünk és sehol ellenünk!

Gedeon.

A politikai helyzet.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök pártalakítása lassan halad előre, sőt úgy látszik, hogy kátyuba jutott.

Addig csak elég gyorsan ment, hogy *Tisza* István gróf mihelyst megérkezett Budapestre igen melegen fogta pártját *Khuen-Héderváry* nak. Menten hozzá csatlakozott minden fenn tartás nélkül. Az elnapolást apró kis formalitásnak minősítette, amelyen tul kell tenni magát annak, aki a lényegét akarja. Eddig csak huztam, de ezután tolni fogom. Még a vezérseget sem vindikálja magának. Beált *Khuen-*

De a végrehajtó egyre erősítette, hogy akár hogy is, de legalább a becsüsnek be kell mennie, hogy a butorokat megszemlélje.

Nohát csak jöjjön be velem az ur — szólt közbe Kovács Gáspár — de ne szóljon odabent, hogy mi járatban van.

A becsüs bement vele, az öreg egyenesen oda vezetete a diványhoz, ahol a fiatalok ültek s talán éppen a jövőndő boldogságukról álmodoztak, Csinos növésű, erős fiatalember volt a vőlegény s katonásan felugrott, mikor jövőndő apósa az idegennel hozzájuk kötelezett.

— Egy jó ismerősöm, Szántó Ferenc asztalosmester ur, — mutatta be a becsüst az öreg — eljött, hogy megnézzze a butorokat, mert nála akarjuk csináltatni a Zsólika butorait is.

A leány hirtelen elpirult, mint a hogy elpirulnak a mennyasszonyok, ha jövőndő házaságukról beszélnek. A becsüs figyelmesen megnézett mindent, aztán mielőtt távozott, oda fordult a leányhoz:

— Legyen nyugodt kisasszony, olyan szép butort fog kapni, hogy megirigyeli érte, aki csak meglátja.

Odakint azután bediktálta sorba mind a végrehajtónak amit látott s minden darab után utána mondta a becsértéket. Kissé hangozóban beszélt, mint kellett volna, mert a leány mindent meghallott s röstellte, hogy olyan olcsó butorokat fog kapni. Aztán hogy végeztek, elközöttek.

A lépcsőn mosolyogva fordult a becsüs a végrehajtóhoz:

— Szegény jámbor öregem. Csak látta volna végrehajtó ur, milyen izgatott volt a vőlegény, mikor meglátott, Megismert, hisz' csak tegnap voltunk nála is . . .

Héderváry gróf mellé egyszerű közkatónának.

Már *Andrácsyval* nehezebben megy a dollog. Ő már nem tudja egy könnyen tultenni magát a formalitáson. Es ezért azt szeretné, hogy *Khuen Héderváry* visszalépne és átadná helyét *Tiszának*, akkor aztán hamar meglenne a koncentráció.

Dehát *Khuen-Héderváry*, kezében avval a néhány soros királyi kéziratral, elég biztosan érzi magát s egyelőre nem igen hajlandó megtenni azt a szívességet, hogy lemondjon.

Pozitív hír különben a tárgyalásokról ma egyáltalán nincs. Pusztá kombinációkra vagyunk utalva.

Hieronymyi pótprogramot ad.

A kulisszák mögött folyik most a politika. *Khuen* és *Tisza* tárgyalnak és *Andrássy* megszerzése a cél. Eddig a tárgyalások nem vezettek a kívánt eredményre, már t. i. a *Khuen* által kívánt eredményre, sőt inkább úgy látszanak a dolgok alakulni, hogy az eredmény éppen az ellenkezője lesz annak, amit *Khuen* vár. Mert bizony, azok a tárgyalások, amelyek most *Andrássyval* folynak, eddig annak a ténynek konstatálására vezettek, hogy a békés kibontakozásnak legnagyobb akadálya éppen gróf *Khuen-Héderváry* személye.

Az alkotmánypárt gróf *Andrássy* Gyula után indulva, nem hajlandó az országgyűlésnek ex-lexben történt alkotmányellenes elnapolását csupán taktikai kérdésnek tekinteni és így nem hajlandó támogatni *Khuen* politikáját, amely ezen az alkotmánysértésen alapul. Ezen az állásponton aligha fog tudni változtatni *Khuen*.

A politikai világban a kormány környezetéből az a hír kelt szárnyra, hogy *Hieronymyi* Károly kereskedelmi miniszter programbeszéde, amelyet vasárnap fog mondani Iglón, igen jelentékenyen fogja tisztázni a helyzetet, mert ő ki fogja egészíteni a kormányprogramot.

Rauch bucsuzik.

Báró *Rauch* Pál, a volt horvát bán, aki tegnap adta be lemondását a királynak, visszatért Budapestre és ma délelőtt elbucsuzott gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnöktől. Ma délután báró *Rauch* visszautazott Zágrábra, ahol holnap bucsuzik el a horvát országos kormány tisztviselői karától. A horvát rendszer-változás tovább folyik és *Khuen* azt reméli, hogy mindentéle engedmények árán sikerülne fog a horvátokat végképpen megszerezni.

Hieronymyi jelöltsége.

Az iglói választókerület polgárainak nagy küldöttsége érkezett ma délután 2 órakor a fővárosba hogy *Hieronymyi* Károly kereskedelmi miniszternek följánlja a jelöltséget. A küldöttség tagjai a Royal-szállóba szálltak és délután 4 órakor a kereskedelmi miniszteriumba mentek, hogy a kereskedelmi miniszter előtt tisztelegjenek. Este a kereskedelmi miniszter bankettet adott az iglóiak tiszteletére.

Tüntetés az iglói küldöttség ellen.

Tegnap délután 2 óra 5 perckor érkezett meg a keleti pályaudvarra az a vonat, mely az iglói 100 tagú küldöttséget hozta. A küldöttséget nagy tömeg ember várta már a pályaudvaron.

A küldöttség kiszállásakor hatalmas abcug, le velük! kiáltások hangzottak el, mire a küldöttségi tagok kocsiba szállva

igyekeztek a tüntetők elől menekülni. A tüntetők erre záptojásokat szedtek elő és a 100 tagú küldöttséget megdobálta. A tüntetők és a rendőrség között összeütközés is történt és 7 embert letartóztatnak, akiket azonban igazolás után szabadon bocsátottak. A küldöttség Hieronymihoz ment ezután.

A kereskedelmi miniszter a küldöttségnek megköszönte az iglói jelölést, azonban kijelentette, hogy a mostani választás eredménye csak igen rövid életű lesz.

Az új főispánok.

Hédervárynak első feladata lesz a jövő héten a főispáni székek rendezése. A miniszterelnök az alkotmánypárti képviselőket egyelőre nem fogja megbolygatni, mert ha a megegyezés sikerül, úgy tovább is őket hagyja meg helyeiken. Leghamarabb a Justh-párti főispánokat fogja menesztetni, azután a Kossuth-pártiak közül egy-kettőt. Az új főispánok első turnusának kinevezése a jövő héten fog megtörténni.

Tomasics új horvát bán.

Rausch báró horvát bán lemondására vonatkozó iratokat holnap terjeszti a kabinetiroda az uralkodó elé. Ugyanekkor terjesztik Tomasics kinevezése iránti előterjesztést is.

A kulturpalota építése.

A mérnöki hivatal terv-vázlata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a kulturpalota építése ügyében egy szűkebb körű bizottságot küldött ki, amely már régebben tanácskozott a felett, hogy minő helyiségekre volna szükség a kulturpalotában, hogy az céljának rendeltetésének és Nagyvárad város fejlődött kulturigényeinek teljesen megfeleljen.

Köszeghy József városi főmérnök, a bizottság véleményének figyelembe vétele mellett elkészítette a terv-vázlatot és a terv ismeretét.

A főmérnök a Tisza Kálmán-téri régi magtár helyére tervezte a kulturpalotát, mert az Apolló épület helyét kicsinynek tartja, a Múzeum kert telkét pedig távolnak véli a kulturpalota céljaira.

A két emeletes monumentális épület építése 710,000 koronába kerülne s főbejárata a Tisza Kálmán-térre lenne.

Elhelyezést nyerne az épületben egy nagy hangverseny-terem, 600 haligató számára; egy kis hangverseny-terem, egy nagy terem szabad előadások és képzőművészeti kiállítások céljaira; továbbá elhelyezést nyerne az épületben a zené, a nyilvános könyvtár, a Szigligeti Társaság és három más kultur-egyesület. A zenede úgy van elhelyezve a tervben, hogy távol esnék az olvasó és könyvtár helyiségektől.

Ugyancsak gondoskodva van egy nagy teremről, amelyben foyer, páholyok, karzat és emelvény az előadásokra, továbbá megfelelő mellékhelyiségek vannak.

Az épület jobboldali részén, a polgári leányiskola felé a földszinten és az I. emeleten lenne a zenede, 8 tanteremmel és tanári szobával; a kis hangversenyterem a főbejárat

mellett kis színpaddal van tervezve. A kulturregyletek a földszinten kapnának helyiséget.

A II. emeleten nyerne elhelyezést a nagyterem, szabadelőadások tartására s ettől balra a közkönyvtár.

Az egész épület a legmodernebb technika alapján van tervezve. Bőven van gondoskodva az összes szükséges mellékhelyiségekről s az egész épület alá van pincézve.

A főmérnök kéri, hogy a terv-vázlatot adják ki a kiküldött bizottságnak, hogy a beosztásra nézve tárgyalja s az esetleges változásokat eszközölje.

Kéri továbbá, hogy a bizottság tárgyalása után s a terv-vázlat alapján a város tervpályázatot írjon ki a kulturpalotára.

Házbér uzsora.

Nagyváradon mintha valami súlyos dolgok bekövetkezésétől tartanának a háztulajdonosok, megint megfogták annak a bizonyos présnek a szarvát és csavartak rajta egyet. Még egyszer emelték a tisztviselők lakbérét és a háztulajdonosok már háromszor emelték a házbért.

Boldogok a háztulajdonosok, mert övék a stájerolás és a felmoadás joga. És eme boldogság jogait alaposan gyakorolták is most február elsején. Az utóbbi két évben soha annyi cédula nem volt kifüggesztve, mint a napokban, amiből csakis a stájerolásra lehet következtetni, még pedig alaposan. A háztulajdonosok elképzelhetetlenül magas összegeket szabtak meg lakásaikra. Természetesen ezt a magas összeget senki sem hajlandó megadni és felmondanak neki.

Különösen a két és három szobás lakások horribilisáruak. Ugyannyira, hogy Nagyvárad tisztviselői, akiknek zöme ilyen lakásokban kénytelen lakni a megjavított lakbére még a fizetéséből is alaposan ráfizet. E magas lakberek mellett sem lehet lakást kapni. A nagy 5-6 szobás lakások aránylag sokkal olcsóbbak, mint a kis lakások.

Ha most február első hetében végigmegy az ember bármelyik utcán is mindenütt lakáskeresőkkel találkozik és lejárvatja az ember a lábát, míg végre hazatér és kénytelen az ujonnan stájerolt házbért is megadni, föltéve, ha ezalatt már valaki ki nem vette az ő lakását.

Különösen Olasziban óriási a lakásváltoztatók száma. Itt a háztulajdonosok valóságos pesti árakat kérnek a tisztviselőktől. Tűrheterlen ez az állapot, azonban egyelőre nem tudnak ellene tenni csak legfeljebb panaszkodnak. A háztulajdonosok, akik valamennyire igyekeznek megvigasztalni az elkeseredett és lakóságra kényszerített felebarátot, nem gögősök, ezek simák és a nagyhang helyett előveszik az adókönyvet és sima finom hangon tudatják, hogy bizony ők nem stájerolnának de ime most is kövezési adóban 70 koronát vetett ki a város, ezt pedig nem kívánhatja a lakó, hogy ő fizesse meg ép azért ezer bocsánat kérés között kijelenti, hogy kénytelen a 70 koronával felemelni a házbért.

A lakó igazat ad és fizeti a 70 korona emelést. Ugyanekkor azonban elfelejti a lakó hogy hiszen még ebben az udvarban 4 lakó társa van és azokon ép úgy beszedi a gazda a kövezési adót mint ő rajta. Végeredményében tehát a lakó ötszörösen fizeti meg a házi-

gazda kövezési adóját. Ja de az a házigazda és ő meg csak lakó.

Ez az állapot azonban nem fog örökké tartani, mert eljön még a lakók napja is és nem is olyan soká. Legközelebb ugyanis a vasutasok részére felépül a vasutas otthon, a tisztviselők részére a tisztviselő telep, akkor pedig alaposan megritkulnak a lakások. Ugy látszik ezt érzik a háztulajdonosok most és azért stájerolnak oly erősen és ezzel szemben a tisztviselők mit tehetnek mást mint naponként imádkoznak.

Oh jövel tisztviselő telep és vasutas otthon a stájerolás utolsó órája,

A magyar bor ellenségei.

Egy héttel ezelőtt tartotta Budapesten alakuló gyűlését az Országos Mértékletességi Szövetség, amelynek létrejöttében nagy érdeme van a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének is. A Szövetség nemes céljait maga a címe eléggé megmagyarázza. Nem akar mást, mint a mérsékletet terjeszteni a szeszes ital fogyasztásában, különösen pedig abban az irányban, hogy a fogyasztó közönséget teljesen elszoktatja a pálinkaivástól és hozzászoktatja a mérsékelt boriváshoz.

Sajátságos jelenség, hogy a szövetség megalakítására irányuló mozgalom első percében már is annyi ellensége támadt, de a legkülönösebb dolog mégis, hogy a szövetség legádázabb ellenségének az Anti-Alkoholista Egyesület mutatkozik, az egyesület, amely maga is a mértéktelen szeszesital fogyasztás ellen küzd. Már hetek óta folyik a sajtóban a háború, az Anti-Alkoholisták szervezete nem retten vissza a gyanúsítástól sem s egymásután röpi mérgezett nyilatit úgy a szövetség életrehívói, mint pedig a Magyar Szőlősgazdák Egyesülete ellen.

Tudjuk ugyan jól, hogy az elfogulatlanul gondolkozók előtt e támadásoknak vajmi kevés értéke van, de azért mégis érdemes, ha foglalkozunk vele. Kezdjük a dolgot azzal, hogy a Szőlős Gazdák Országos Egyesülete egy igen tekintélyes gazdasági érdekeltségnek már eddig is jelentékeny eredményeket felmutatni tudó szervezete, amelynek törekvéseit kárhoztani sohasem jutott eszébe senkinek sem, aki ismeri a magyar bortermelés jelentőségét.

A magyar bortermelés ezreknek és ezreknek nyújt ma biztos megélhetési forrást s azok, akik ellenségei a magyar bornak, kétségbevonhatatlanul ellenségei a magyar mezőgazdaságnak, a magyar közgazdaságnak is. Az anti-alkoholista urak pedig nyíltan hadat üzentek a bornak. Nagy hangon hirdetik, hogy a bor épen úgy árt a szervezetnek, mint a pálinka; holott száz és száz tudos orvos vitatja annak az ellenkezőjét és maga a gyakorlati élet is azt mutatja, hogy a mérsékelt borfogyasztás mellett az ember épen úgy, vagy talán jobban eléri az emberi kor végső határát, mint Forellnek a legfanatikusabb hívei, vagy épen a magyar alkoholisták legkiválóbb és legtöbb sikerrel dolgozó streberei.

A pálinka kétségbevonhatatlanul nagy ellensége az emberi szervezetnek. A pálinka ivás ellen küzdeni is kell minden megengedhető eszközzel, csak hogy, amikor a küzdelmet megindítjuk, nem szabad sohasem megfedkezni arról, hogy a természetben nincs ugrás. Az alkoholista ember szervezete kívánja az

ítalt, a pálinka elvonása által keletkezett üreséget valamivel tehát pótolni kell. Mert hisz aki iszik, — különösen a munkás ember, — leginkább azért iszik, hogy csökkent energiáját visszaszerezze. Libapezsgőkkel, vagy egyéb anti alkoholista italokkal nagyon bajos azt pótolni, már csak azért is, mert nagy kérdés, hogy ezek a népboldogító újfajta italok igen sokszor nem egészségtelebnek és a legtöbbször drágább, mint az alkoholos italok.

Ne feledkezzünk meg továbbá arról sem, hogy az alkoholista ember fokozatosan szokott rá az italra. Ennek a betegségnek tehát természetesen nem lehet más orvosszere, mint a fokozatos leszoktatás. Ha pedig ezt elismerjük, el kell ismerünk azt is, hogy a fokozatos leszoktatásnak legsikerültebb módja a pálinkaivásról, a boriváshoz való hozzászoktatás.

Éppen ezért a magunk részéről sokkal több sikert jósolunk az Országos Mértékletességi Szövetség jövőbeli akciójának, mint a divat szeszélyei szerint igazodó s inkább feltűnt mint sem konkrét eredményeket felmutatni tudó anti alkoholista mozgalomnak. Az Országos Mértékletességi Szövetség már csak azért is sok rokonszenvet fog maga mellett szerezni az országban, mert nem akarja tönkretenni a magyar bortermelést, nem akarja a szájából kivenni sok száz embernek a mindennapi kenyereit. Hirdetni fogja a mérsékletet, teljes erővel hadakozni fog a pálinkaivás ellen, de nem fog máglyára ítélni minden szőlővesszőt. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete tehát a köréje sorakozó bortermelőknek tesz hasznos szolgálatot, amikor a szövetség ügyeit felkarolja és viszont a mértékletességi szövetségnek sem árt, ha a szőlőgazdákkal karöltve kíván haladni, mert hiszen ez a két fogalom bor és mértékletesség nagyon szépen megférnek egy kalap alatt.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **A gázgyár megvétele.** A nagyvárad gázgyár megvétele iránt Rimler Károly polgármester már két év előtt tárgyalásokat kezdett a gázgyár mostani tulajdonosaival s ez ügyben néhai dr Radó Ignáccal kint is járt a tulajdonosokkal Augsburgban. A gázgyár tulajdonosai hajlandók az eladásra s két ajánlatot is nyújtottak be városhoz, amely szerint hajlandók 550,000 koronáért a gázgyárat a város tulajdonába bocsátani, vagy 50 évre új szerződést kötni, ha kizárólagos jogot nyernek a gázzal világításra. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a további tárgyalásra és az ügy előkészítésére egy ad hoc bizottságot küldött ki, amely tegnap délután értekezletet tartott, Rimler Károly polgármester elnökölte alatt. Mindjárt az értekezlet elején, midőn a polgármester az ajánlatokat ismertette, dr Adorján Emil, hivatkozva a régi szerződésre és az ügyre vonatkozó iratokra, azon nézetét fejtette ki, hogy eltekintve a közvilágítás felmondásától, az eredeti szerződés keltétől, vagyis

1870 től számított 75 év múlva, a gázgyár összes felszereléseivel együtt teljesen ingyen jut Nagyvárad város tulajdonába. A bizottság dr Adorján Emil nézetét, az iratok átvizsgálása után teljesen magáévá tette s felkérte dr Adorján Emilt, hogy fejtegetéseit és véleményét foglalja memoradumba s terjeszse a bizottság elé. Emellett elhatározta a bizottság, hogy a gázgyár tulajdonosok mindkét ajánlatát kinyomatják s a tagok között szétosztják tanulmányozás végett.

* **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter előterjesztésére ő felsége Jakó János nagyváradai törvényszéki aljegyzőt a szeghalmi járásbíróvá albiróvá nevezte ki.

* **A Páris patak szabályozása.** Nagyvárad város szepészeti és közlekedési szakbizottsága tegnap délután Komlóssy József v. tanácsnok elnökölte alatt ülést tartott, amelyen tárgyalták a Páris-patak szabályozására készített tervet. A költségeket a főmérnök 170,000 koronára vette fel, de most bejelentette, hogy azóta a munkadíjak annyira emelkedtek, hogy most már 100,000 koronával többbe, vagyis 270,000 koronába kerül a Páris patak rendezése és beboltozása. Az érdekelt háztulajdonosok közül kelet nemcsak nem hajlandó ingyen átengedni a szabályozáshoz szükséges területet, hanem igen kis területekért mesés összegeket követelnek. A bizottság a bemutatott tervet elfogadta. Ezután még a Gyár-utca szabályozási vonalát állapították meg, egy építkezésből kifolyólag.

* **Felsőtopai tanító ügye.** Január 19-iki számunkban a felsőtopai tanító Potre Gábor feljelentése alapján közleményt adtunk le melyre vonatkozólag most Papp Vazul görög keleti lelkész a következő nyilatkozatot küldte be: 1909 február 3-án hatósági rendeletre a topai iskola bezárattott s nem felejttem el, hangsúlyozni, hogy a magyarorszei járásban a görög keleti felekezeti román iskolák, nemcsak siralmas, de gyászos állapotban vannak, egy kettőt kivéve. Miután pedig az iskola bezárattott február 8-án Potre Gábor eltávozott Felsőtopáról. A hitközség a felekezeti iskola fenntartását beszüntette, a közigazgatási bizottság erre községi iskola felállítását határozta el. A hitközség Potsenek eltávozása után 7 hónapra fizetését és 100 korona korpótléket kilizette. A tanító Kisterpesten lakik s ezóta vasárnaponként eljárt Topára. Istentisztelet előtt rendszeresen a korcsmába ment onnan jött a templomba. Ezen tette miatt négyszemközt rendre utasítottam. Potre Gábor a felsőtopai bírónak azt mondta, hogy engemet lelkész ezen figyelmeztetés folytán óvatos voltam és azon bemondását szemibe mondtam, azon kijelentéssel, hogy Potre Gáborral nem fogok funkciót teljesíteni. Őtet senkisé bántalmazta. Kijelentésem nyíltan történt, ő pedig a templomból nagyon megalázott arccal távozott. Potre Gábor nem szegény, mert háza és 30 hold földje van, mely értékel 25000 koronát, de avval is úgyvan, hogy amint a tanítói pályán nem működött, mint gazdálkodó hanyag nagyon sokat szeret aludni, így a gazdálkodás is kárára van. Tisztelettel Papp Vazul, gör. lelkész.

* **Felolvasás a mérnök egyesületben.** Trautwein Gyula mérnök a nagyváradai osztály rendes tagja folyó hó 5-én szombaton délután 6 órakor a városháza nagytermében előadást tart a Fekete körösi társulat vasvázas beton

műépítményeiről. A hidakat, átereszeket és zsilipeket, amelyeknek képeit előadó bemutatja dr Zielienszky Szilárd tervei szerint Rósenberg Izsó építette. A Mérnök Egyesület az előadásra ezennel meghívja Nagyvárad város érdeklődő közönségét.

* **Ismét kiütéses hagymáz.** A fővárosi tisztviselői hivatala csak a múlt hetekben jelentette, hogy a kiütéses tifuszt sikerült kiirtani a főváros területéről és ime már ismét baj van. A kiütéses tifusz ismét megjelent: ezidő szerint tizenhárom beteg fekszik a Szt.-Gellért-kórházban. Tegnap este az altölde-utcai hajléktalanok menhelyére hívták a tisztviselőt, hogy ott három lázas beteg van, akik hirtelen lettek rosszul. Azonnal maga Magyarevits főorvos ment ki s kértére vele ment Gerlóczy tanár is. Mind a három kiütéses tifusz. Az orvosok egyike erre elállta az ajtót, a másik a legközelebbi telefonhoz sietett s avizálta a rendőrséget és a fertőtlenítő intézetet. Senkit ki nem bocsátottak az épületből s éjjel 12 órakor megérkezett a fertőtlenítő intézett tiz kocsija. És folyt egész reggelig a szállítás. Összesen kétszázkilencven embert vittek be a gyáliuti fertőtlenítő-telepre. Ágyastól — a mi alatt egy pokrócot kell érteni — ruhástól és mindentől be a kocsiba, be a fürdőbe, vagy be a gőzbe mindent és mindenkit. Ez idő szerint összesen tizenhárom beteg fekszik kiütéses tifuszban a Szent Gellért-kórház két pavillonjában. Balla Kálmánnak külön szobája van.

* **Elfogott pénzhamisítók.** Csaknem egy év óta huzódik már egy pénzhamisítási ügy nyomozása anélkül, hogy azt be lehetne fejezni. A múlt évben Sarkad, Nagyszalonta, Baj és Gyula környékét árasztották el a hamisítók, azonban a banda tagjai oly ügyesen szervezkedtek, hogy hiába fogott el a csendőrség egy-két embert, azok nem adtak ki a társaikon. Baj községben például csaknem egy évi nyomozás után végre tegnap sikerült két embert letartóztatni pénzhamisítás miatt és még mindig nem teljes a banda. A két pénzhamisítót a csendőrség tegnap reggel fogta el és hozta be Nagyváradra. A letartóztatott emberek nevét egyelőre titokban tartják a további nyomozat sikere érdekében.

* **Aki a testvérét lopja meg.** Tegnap reggel a törvényszéken az egyik terem szolgánál megjelent Grunó Mária cigányleány, aki magát vidékinek mondta és egy csomagot hagyott hátra azzal, hogy rövid idő múlva érte fog jönni. A cigányleány azonban nem jelentkezett s helyette egy rendőr ment el a csomagért. Grunó Mária ugyanis a csomagban lévő tárgyakat egy pár cipőt, egy frakkot testvérétől lopta és elakarta adni, csak erre alkalmas időt várt. A lopást azonban testvére észrevette és jelentést tett a rendőrségen, ahol a leányt letartóztatták.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó villamos és gáz világítási vezetéseket, lakások, szállodák, iskolák jelző csengő, telefon berendezéseit, uradalmak, gazdaságok s szeszgyárak részére saját üzemű dinamó berendezéseket, villámhárítókat. — Raktáron tartok villamos motorokat, iv, izzó és Wolfram féle lámpákat, mindennemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkeket. — Költségvetés díjmentes. *tern Adolf*, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — Telefon 556.

* **Hangverseny a Pannoniában.** A Pannonia kávéház új bérlője Haraszthy Károly smét tanujelét adja annak, hogy a közönség szórakozását szíven viseli. Ma és a következő napokon ugyanis a kávéházban Földváry Márkus, a híres budapesti primás fog hangversenyezni teljes zenekarával. A hangverseny bizonyára méltó fogadtatásra is talál.

* **Hódítani fog,** ha báli szükségletét cipő és fehérnemű cikkekben **REICHARD ÁRUHÁZA** cégnél szerzi be, hol legdivatósabb kalapok és divatcikkek kaphatók.

Felfedezett aranylopások.

Az aranybányákat a legnagyobb ellenőrzés és a bányamunkások legalaposabb megmozgása dacára állandóan lopkodják. A tolvajok a legritkább esetben kerülnek bürokrata és a lopás módját még ritkábban sikerül felderíteni.

Tegnap délután a véletlen kedvezett a budapesti rendőrségnek és a kispataki kincstári aranybányák egy orgazdáját adta rendőr-kézre. Az orgazda kézrekerítésével talán sikerül az aranybányatolvajokat is elfogni.

Tegnap délután Róth Adolf Holló-utca 5. sz. alatti aranylánc-gyárába lépett egy ember, aki a főnökkel személyesen óhajtott beszélni.

Róth bevete külön irodájába, ahol a látogató elmondotta, hogy ő Halász József Kálkapolnári és aranyat akar eladni. Nyers aranyat, mondotta és ha Róth nem nagyon szórakoztat, akkor mindketten meggazdagodhatnak. Csak éppen nem szabad kívánesnek lennie, honnan kerül az arany. Minden esetre a föld gyomrából. Olyan helyről, ahol senki sem keresi.

Róth természetesen egyetlen szavát sem hitte az eladónak, de vásárlási kedvet színlét és elkérte a nyers aranyat, hogy megvizsgálja. A látogató átadott egy körülbelül 40 gramm súlyú nyersaranytömböt. Róth pedig kiment az irodába és telefonált a főkapitányságra, ahonnan azonnal az aranylánc gyárba sietett két detektív, akik az állítólagos Halászt behozták a főkapitányságra. Találtak nála még egy aranytömböt 65 gramm súlyban.

A lefűlt ember a főkapitányságon is azt vallotta, hogy az arany senkié, de annyit mégis beismert, hogy Herskovits Józsefnek hívják. 30 éves és korcsmáros Borpatakon. Ezt be kellett ismernie, mert személyazonosságát bizonyító okmányokat találtak nála.

A főkapitányságról azonnal sürgönyöztek a borpataki csendőrségnek. Amikor Herskovits ezt megtudta, vallomásra jelentkezett.

— A borpataki bányákban lopnak — mondotta. Mindig kieszelnek valami módot és tudnak lopni. Azt mondják, az összes aranybányákban így van. En még sohasem vásároltam lopott aranyat, ez volt az első eset. Az aranyat egy Vizsere György nevű láposbányai bányász hozta hozzám, egy suhanc társaságban. De az üzletet a bányászsal négy szem között kötöttem le, adtam neki 96 koronát. Azt mondotta, hoz aranyat, amennyit csak akarok.

E szerint Herskovits egészen jó üzletet kötött, mert a 96 koronáért vásárolt arany megér 4000 koronát.

A rendőrség Herskovits vallomásáról értesítette a borpataki csendőrséget és valószínű, hogy ezek után a borpataki aranytolvajok le lesznek leplezve.

IRODALOM.

A Katolikus Híttérjesztés Lapjai februári füzeté a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: A híttérjesztés műve 1909-ben. A bagoji néger néger földjén. Szent ferencendi missiók ismertetése: Felső-Egyiptom. Missiói tudósítások: Bulgária: A mosztrali missió megpróbáltatásai. Kína: A kantoni papnevelőintézet. Japán: A hakodatei új székesegyház. Dél-Amerika: Új missiótelep Paraguayban az indiánok között. Kegyes adományok. Képek: Viktoria Nyanza: Hitoktatás pihenés közben Viktoria Nyanza: A néger törzs főemberei Bagojében. Viktoria Nyanza: A keresztelendők Bagojében. Viktoria Nyanza: Egy törzsfőnök kunyhója a törzsbeliekkel. Bulgária: A mosztrali missióház. Japán: Az épülő hakodatei új székesegyház. Kína: Kiang Mózses szerepe, a kantoni papnevelő intézet növendéke. Kína: A kantoni szeminárium két növendéke.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: A botrány.
Vasárnap: d. u. Elvált asszony, este: A cigány.

Botrány. Ma este Henry Bataille szenzációs drámáját játsszák ötödször a színházban. Az utóbbi évek színműirodalmában Bataille hirtelen nőtt a legelső helyre. Boszorkányos ügyességgel épített darabjainak emberies alapgondolata, szeretettel teljes poézise maradandóvá teszi sikerét. A botrány Nagyváradon kitűnő előadásban került a színpadra s kétségtelenül még sokáig marad a repertoire egyik legvonzóbb darab.

A cigány. Vasárnap este Szilgigeti Cigányt adják elő. A híres népszínmű felelevenítésének főérdekessége lesz, hogy E. Kovács Mariska hosszas betegeskedés után most lép először színpadra. A cigány Rózsija a művésznő egyik legjobb szerepe. A közönség meleg óvációval készül E. Kovács Mariskát ünnepelni ebből az alkalomból.

ZENE.

A Fráter estély. Srinte páratlanul áll a maga nemében az az érdeklődés, amely a február 12-iki *Fráter-estély* iránt városzerte megnyilatkozik. Nagyvárad társadalmának színe-java már előjegyezte jegyét a hangversenyre, hogy Fráter világszerte dicsőséget aratott nótáit, a magyardal kultuszának ezeket a gyöngyeit magától a szerzőtől meghallgathassa. Bizonyos, hogy a Csarnok terme régen látott olyan közönséget, mint amilyen Fráter Lórántot fogja ünnepelni. A mester, a magyar nótának ez a kiváló művésze kiválóan érdekes műsort állított össze a nagyváradai közönség részére. Munkásságának leggyönyörűbb alkotásait fogja előadni, mert ezzel akarja meghálálni azt a nagy érdeklődést, amelyet Nagyvárad irányában tanusit. Ez alkalommal dalát cigányzene kíséret mellett fogja énekelni. Különös érdekessége lesz a koncertnek, hogy azon Wajditsch Sári hárfaművésznő is közreműködik. Azok, akik még nem gondoskodtak jegyről, jól teszik, ha már most előjegyeztetnek jegyet Vidor Manó könyvkereskedésében, mert bizonyos, hogy rövid idő múlva minden

jegyet elkapkod a közönség. — Jegyek kaphatók 8, 6, 4 és 2 koronáért.

EGYESÜLETEK.

A Népművelési egyesület ülése. A Biharvármegyei Népművelési Egyesület választmányának tagjait a közs. polg. fiúiskola I. emelet 21. sz. helyiségében f. hó 5-én, szombat d. u. 5 órakor tartandó gyűlésre tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1910 febr. 1. *Vasady Lajos*, ügyvivő a telnök.

TÁVIRATOK.

Ferenc Ferdinánd Péterváron.

Bécs, február 4. Hivatalosan is meg erősítik azt a hírt, hogy a trónörökös Pétervárott meglátogatja az orosz cárt. A látogatásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Megszökött nagykereskedő.

Kalocsa, február 4. A városban és az egész környéken nagy feltűnést okozott Steinberger Herman gazdag terménykereskedő hirtelen eltűnése. Steinberger a legtekintélyesebb kereskedők egyike volt, megbízottja a kalocsai érseknek, nagybérlő és parcellázó. A múlt hetekben közel másfél millió korona adósság miatt fizetése képtelen lett, azóta ritkán látták. A családja azt híresztelte, hogy üzleti ügyeit rendezni ment a fővárosba. Most, hogy egyáltalában nem ad életjelet magáról, a családja is azt hiszi, hogy megszökött. Hatósági eljárást nem fognak indítani ellene.

Peary kitüntetése.

Washington, február 4. A szenátusba Hale javaslatot nyújtott be, hogy Peary sarkkutatóinak ellentengernagyit rangot adjanak.

A balkáni veszedelem.

London, febr. 4. A Balkán félsziget helyzetét ma sokkal nyugodtabban ítélik meg. Mindeközben érkeznek jelentések, amelyek a londoni sajtó nagyrésznének tegnapi passzimizmusát alaptalannak mondják. A Timesnek jelentik Athénből, hogy a porta az oltalmazó hatalmakhoz intézett legutóbbi jegyzékében azt mondja, hogy Törökország nem gondol közvetlenül katonai intézkedésekre arra az esetre, ha Krétából követek mennének a görög nemzetgyűlésre, de úgy látszik, hogy a görög kormány a nemzetgyűlés összehívásával nem céloz egyebet, mint krétai követeknek Athénbe való csődítését s a porta azt kérdezi a hatalmaktól, hogy mit szándékoznak tenni ennek megakadályozása végett.

A bajai főnyeremény.

Baja, február 4. Wagner Sándornak, akit a szabadkai törvényszék az ismert milliós bűnpörben két és fél évi fegyházra ítél, ma kézbesítették a szabadkai törvényszék végzését, melyben február 16-ikára idézik be, hogy kihirdessék előtte a Kuria ítéletét. Wagner Sándor kegyelmi kérvényt intézett Székely Ferenc igazságügyminiszterhez, akitől fegyházbüntetése megkezdésére hat havi halasztást kér. Kérését azzal indokolja, hogy jóllehet már közel egy

esztendeje van szabadlábban, szökési kísérletet nem tett és ilyen hosszú büntetés megkezdése előtt családi viszonyait rendezni kell. Február 16-ikán, az ítélet kibírdetésekor, Wagner Sándor perújítási kérelmet fog beadni, amelyben főképen Eckert Gyulának, a volt panaszos, Eckert Antal édes testvérének egy kijelentésére támaszkodik, amelyet még a bűnper megindítása előtt tett. Ebben az időben sokat beszéltek a dolgról és mikor azt a kérdést intézték Eckerthez hogy Eckert Antal miért nem lépett fel határozottan, ha annyi bizonyíték birtokában van. Eckert Gyula állítólag azt mondta: «Ha mi biztosan tudnánk, hogy a nyerő sorsjegyet vettük meg, bizonyára mindent megennénk, hogy jó gunkat érvényesítsük». A vizsgálóbíró előtt, majd pedig a főtárgyaláson azután Eckert elmentébe keveredett ezzel a kijelentésével és eskü alatt is vallotta, hogy határozottan emlékszik a sorsjegy számára, feljegyezte magának azt és biztosan tudja, hogy Antal fivére vette meg a nyerő sorsjegyet. Wagner könyvelő állítólag három tanuval tudja igazolni, hogy Eckert Gyula a fenti kijelentést tette.

Igazságszolgáltatás.

Február havi esküdek.

A törvényszéken február hóra a következő esküdeket sorsolták ki:

Reudes esküdek.

Soprányi Lajos Komádi, György Mihály gazdatiszt Ugra, Vajna Imre földbérlet Zsáka, Patkó Aladar megyei írnok Nagyvárád, Pálfi Balázs földbirtokos Komádi, Linsberger György bankhivatalnok Nagyvárád, Szemes Imre segéd tanfelügyelő Nagyvárád, Klemens Péter városi számtiszt Nagyvárád, Ij Lakatos Imre földműves Bihar, Kovács József kisbirtokos Mezőtelegd, Fekete Sándor földbirtokos Mezőkeresztes, Windisch Márton városi gazda Nagyvárád, Pap Imre káptalani főtiszt Nagyvárád, Marco János földműves Sarkad, Krausz Béla sörgyáros Pecsözölös, Kornstein Emil földbirtokos Nagyvárád, Kiss Károly kereskedő Nagyvárád, Nilgusz János földműves Ujjalota, Róz Mihály felügyelő igazgató Nagyvárád, Olasz Imre földbirtokos Darvas, Korom József magánzó Nagyvárád, Weisz Jakab gőzmalom tulajdonos Bihardiószeg, Lukács Gyula bankhivatalnok Nagyvárád, Vajnovszky Mihály földműves Nagyvárád, Sebes Gyula földbirtokos Feketőt, Szücs József Bihardiószeg, Boros Ferenc malomtulajdonos Tenke, Fehér Gyula keptyús Nagyvárád.

Pót esküdek.

Voszka Ferenc pézsa Nagyvárád, Nagy Endre eszmadia, Raminger István fodrász, Fröllich József mézeskalácsos, Verebi András asztalos, Künszler János fodrász, Teleki Sándor szabó, Nilgusz József gazdálkodó, Fóris Mihály szíjgyártó.

REGÉNYCSARNOK.

A réthegeyi választás.

Írta: **Barabás Szaniszló.**

(Folytatás.)

54

Ott állott most hosszú orral az esküdt ur, ki pár nap előtt fejével állt jól, miszerint egész B. községe Nudelhuberre fog szavazni s arca elzöldült, midőn hata megett egy ismerős hang gunyolódva e kérdést intézte hozzá: »Esküdt uram nem remeg-e, hogy ide kell adnia fejét? Kár volt annyira bízni az oláhokban, azok nem kimélték az ön fejét?»

A többi falvak népessége látván, mily keveset gondol B. községe az erőszakkal kicsikart aláírással, szintén követte példáját s most nem ritkán adta magát elő azon eszt, hogy veres tollu ember Nedvesi uramra szavazott.

De a körülmények így kedvező fordúta mellett sem tudta emez Nudelhubert utólréni, annál kevésbé felülmúlni; mert utóbbi még mindig 150 szavazattal volt többségben.

Reggel 7 óra felé a főkortos is visszakereszt missiójából. Ragyogó szemei és nevető arca nyilván hirdették Nedvesinek, hogy örömhirt hoz.

»Most már mi vagyunk az urak« mondá »fűtyölhet Nudelhuber 400 szavazója után.«

»Mi módosa hajtotta ezt végre?« kérdé Nedvesi.

»Igen egyszerűen. Azt állítottam, hogy Nudelhuber küldötje vagyok, ki általam üzeneti nekik, hogy hiában ne fáradjanak s inkább térjenek vissza, miután ő ügyis megbukott. A jó emberek mindent elhitték és szónélkül visszafordultak.«

»Bámulom az ön ügyességét, de fájdalom e 400 szavazónak elvisszítése sem árthat Nudelhubernek, miután még mindig több votuma van mint nekem.«

A főkortos gondolkodóba esett s azután hirtelen kérdezé: »Áldozhat-e még 4000 forint?»

»És mit akar ezen pénzzel barátom kezdeni?«

»Abelt megvásárolni!«

Nedvesi tárcáját elővonta s a kívánt összeget reszkető kezekkel nyújtá barátjának. »Ez mindenem, ezen kívül egy fillérem sincs« mondá egészen leveretve. »Most már bankrott vagyok.«

»Ne féljen édes Nedvesi uram, öné a követség. Hanem sietnem kell, mert az idő drága s Nudelhuber is — mint hallám — alkudozik már velem.«

A főkortos egyenesen Abel táborába rohant. Az oláh követjelőt épen a táu felé tartott.

»Szavaztak-e már embereid?« kérdé a főkortos őt karjára fűzve.

»Még nem! hanem mástól óra múlva reánk kerül a sor. Hát mi újság a nagy világban?«

»Egy pár komoly szót szeretnék veled beszélni.«

»Ha beszélni akarsz velem, úgyjőjj a vendégfogadóba; épea reggelizni megyek, szörnyen éhes vagyok.« felelé Abel.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti főzsdetudósítások.

A gabonafőzsde határidői

Budapest, február 4

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	897.50
Közuti vasut	532.—
Városi villamos vasut	289.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értékdőzsde 1909. febr. 4.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4 sz.	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papirban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák korona járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
Páris vista	689.50
20 frankos (Napoleonder)	19.02
Német birodalmi márka	117.65
20 márkás arany	23.51
Magyar nyeresemény sorsjegy kölesön	33.98
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	90.40

A szerkesztésért felelős

Dr. VOSZKICS GYULA.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Gümőkór,

köhögés,
szamárköhögés,
influenza

eseteiben az orvosok
csak

SIROLIN

„Roche“-t
rendelnek.

Kik vannak a Sirolin „Roche“-ra utalva?

1. A kik hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenvednek.
2. Mindazok, kik adült gégehurutban szenvednek.
3. Asztmában szenvedők lényeges könnyebbülést éreznek már rövid használat után.
4. Skrotulás, mirigyduzzadásos, szem- és orrkatar-rusos gyermekeknek fontos szert a Sirolin „Roche“.

A táplálkozást nagyban elősegíti.

Csak eredetisomago-lásu Sirolin „Roche“-t kérjen, minden utánzatot vagy pótkészít-ményt kérünk a leg-határozottabban vissza-utasítani.

Sirolin irodalmat M 15.
kivánatra ingyen és
bérmentve küld

F. Hoffmann-La Roche & Co.
Wien, III/L, Neulinggasse 11.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. SZ.

Bérlok:

Erdélyi Sándor és Kremlicza Lajos.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
≡ készítettnek. ≡

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTUL“
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapított:
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett
a „Tiszántul“-ban közöltetnek.

Alapított:
1894.

Árverési hirdetés.

A jászóvári prépostság tulajdonát képező Biharvármegye Körösszeg község határában fekvő mintegy 48 kat. hold kiterjedésű erdejében található 2986 db illetve csoport nagyobb részben tölgy kisebb részben szilfából álló faállománya, mely 881 kbmt. mű és 2300 ürméter tűzifára becsültetett *f. évi február hó 19-én* délelőtt 10 órakor Pecszenmártonban az erdőgondnokság irodájában zárt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Az árverési és szerződési feltételek az alulírott erdőgondnokságnál bármikor megtekinthetők vagy levélbeli megkeresésre az érdeklődőknek megküldetnek.

Pecszenmárton, 1910. évi január hó.

Prépostsági erdőgondnokság,

Pecszenmárton

u. p. Félix-fürdő, Biharvármegye.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert utca, ipartestületi ház.

Van szerencsem, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát újonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig lecsökkentettem. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kényeliséggel áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapott kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt árakon biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadatiának, mérsékelt árak mellett.

Úgy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégem pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalunk karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálunk. Telefon hívásokra személyesen megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Megnyilt!

Megnyilt!

Savoy-

a főváros legszebb utvonalan, nyugodt és előkelő helyen.

nagyszálloda

Budapest, VIII., József-körút 16. sz.

A főváros legmodernebb és legújabb szállodája, 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés. Hideg és meleg vízvezeték minden vendégszobában, Lift. Vacuum cleaner. Villanyvilágítás. Társalgóterem. Legnagyobb kényelem. Előkelő étterem és kávéház. Interurban, telefon. Mérsékelt árak, szobák 3 kor tól feljebb, fűtés, világítással együtt. Modern egészségügyi tekintetek szerint berendezve. — Villamos vasut-közlekedés az összes pályaudvarokkal.

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca 4. szám.

Uj üzlet!

Tisztelettel tudatjuk, hogy az élesdi erdőseinkben

termelt tűzifa szállítását és eladását

megkeztük

s ajánljuk vagononként

és méterenként

I-ső osztályu

bükkhasáb tűzifánkat

és vágott fát házhoz is szállítva.

Nagyobb vételnél megfelelő árendemény!

Rendeléseket kérjük Központi irodánkhoz (Uri-utca 3. sz.) és Fried és Társához Teleky-u. 16. Telefon 914.

Telefon 814.

Élesdi Erdőipar és Koeper-rendszerű Fatelítő r.-t Nagyváradon.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én Sas palota Oláh hentesnél szemben helyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

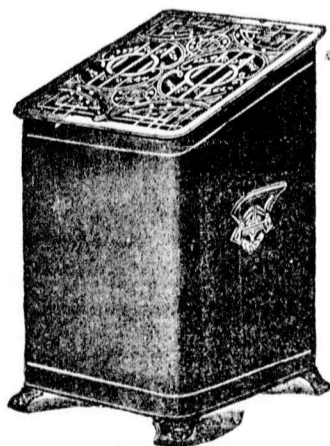
trieszti kávé, tea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u. villamos motor üzemű kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásár megkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és gyöngykávé bérmentve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, halkanzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrásztorták kaphatók.

Kályha kiállítás

hosszanégo METEOR kályhákból, kályhatálcák, előtéttek, faládák, széntartók, kályhaellenzők, paravánok legszebb kivitelben. Valódi porosz fütőszén

Telefon 390. sz.

Tarsoly és Risztó

különlegességü vaskereskedésében, Rákóczi-ut.

M. KIR. LŐPORÁRUDA

és mindennemü töltények raktára

